

Jakter på Årets matfunn

MAT. Smak-messen og Innovasjon Norge har startet jakten på Årets matfunn 2014. – Formålet med konkurransen er å vise fram det ypperste av norsk mat og drikke, og skape mer oppmerksomhet om norske råvarer, sier spesialrådgiver Arne Rød

i Innovasjon Norge til Horeca-nytt. Fem nominerte produkter blir presentert på Smak 2014 i februar, og vinneren får 50.000 kroner. Bedrifter må selv melde sine produkter på konkurransen. Smak 2014 finner sted på Norges Varemesse.

FOTO: PROX DYNAMICS

Norsk spionhelikopter til USA

MILITÆRAVTALE. Pentagon har bedt et norsk selskap videreutvikle et knøttlite spionhelikopter til bruk for amerikanske soldater. Det gjelder Prox Dynamics' PD-100 Black Hornet-helikopter, som veier bare 16 gram, og er så lite at det kan puttes i lommen.

Helikopteret er en slags flygende kikkert, som kan sendes opp i luften og forsyne operatører på bakken med video- og stillbilder av høy kvalitet. Det er utviklet i samarbeid med Forsvarets forskningsinstitutt og med støtte fra Innovasjon Norge. ©NTB

Voksende interesse: Bruken av unike gamle norske tapeter er voksende – og Torill Sogn Haug ønsker å videreutvikle kolleksjonen i årene framover.

Kulturskatt på rull: Torills tapeter blir produsert på maskiner fra 1890-årene, med håndblandede farger. De limtrykkes på miljøvennlig papir.

Fakta

Norsk Arv

- * Etablert i landsbyen på Dokka våren 2012. Deler lokaler med TSH-interiørdesign, etablert 2003.
- * Produserer og selger kulturhistoriske tapeter til 50 salgssteder i Norge, pluss Sverige og Finland.
- * Samarbeider med Riksantikvaren og Norsk Institutt for kulturvern (NIKU) med å stil- og tidfeste tapetene.
- * Har investert rundt 1,5 millioner kroner, blant annet i opptrykk av gamle tapetmønstre.
- * Norsk Arv har hittil i år en omsetning på rundt 250.000 kroner. I startåret 2012 var omsetningen rundt 190.000 kroner.

nd.

ALLE FOTO: INGER CHRISTINE ÅRSTAD

or norsk kulturarv på rull

ne en rull med en helt fantastisk blåmønstret tapet fra 1860-tallet, gjemt på et loft i Dokka. Jeg ønsker å sette dette mønsteret i produksjon under Dokka-navnet Baggerud, sier Haug.

På lag med Riksantikvaren

– På papirkvaliteten skjønte jeg at den var gammel og eksklusiv. Norsk Institutt for kulturvern (NIKU) daterte tapeten til stilen nyrokko fra 1860 til 1865, sier Haug.

All produktutvikling skjer i samarbeid med Riksantikvaren og NIKU. I begrepet Norsk Arv ligger en garanti for at det er ekte kulturhistoriske tapeter det er snakk om.

De første papirtapetene ble

framstilt i Europa tidlig på 1700-tallet, og kom til Norge rundt 1720. I 1834 fikk Norge sin første tapetfabrikk, og i over 100 hundre år var det en storstilt produksjon av tapeter her i landet. Nå må Haug til Sverige for å få produsert tapetene sine.

Som interiørarkitekt arbeider

SPENNENDE FUNN

«Det dukker stadig dukket opp nye tapet-skatter på gamle gårder.»

TORILL SOGN HAUG
TAPETGRÜNDRER

Haug mye både med bevaring av gamle historiske interiør, men også tidløs modernisering med gamle element.

Brei kundegruppe

I startfasen har Haug fått mye hjelp av Else Rønnevig som har arbeidet med kulturminnevern,

inkludert gamle tapeter, over hele Norge i over 30 år.

– Tilbudet med kulturhistoriske tapeter er viktig for alle som er glade i gamle hus. Det kan være arkitekter, museer, kulturhoteller, men også folk med moderne hus og de som pusser opp gamle hus, sier Rønnevig, og legger til:

– Mange har gamle møbler som har fulgt huset de bor i. Da er det moro å finne tapet fra samme tidsepoke som møblene.

Rønnevig understreker at du verken må ha mye penger eller ballsaler og store stuer for å bruke slike tapeter.

– En liten stue eller et kjøkken kan få det lille ekstra og et person-

lig preg med et slik tapet, sier hun.

Margit Rognerud fra Dokka, som tidligere er utnevnt til «Opplands ildsjel» for aktivt kulturvernarbeid, setter stor pris på at Haug også tar vare på og videreutvikler kulturarven vår på rull.

– For regionen vår betyr Norsk Arv-etableringen på Dokka mye. Torill Sogn Haug er svært kreativ og kunnskapsrik. Med den nye satsingen på gamle tapeter er hun samtidig med på å øke både bevisstheten og interessen for bygningsvern hos eiere av hus i både ulike størrelser og aldre, sier Rognerud.

LARS KRISTIAN STEEN
redaksjonen@nationen.no